

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

محمد طاهر - امریکا

۰۳ اپریل ۲۰۲۲

جنبش زنان و طالبان

بخش ۸

آیا تحصیل برای زن جرم است؟

تحصیل به مواردی چون آموزش و پرورش، باسوادی، دانش آموختن، اندوختن... گفته می شود. تحصیل از حقوق ابتدائی انسان است، که شامل هر دو جنس زن و مرد می شود. حقی که در بسیاری از کشورها نظر به دلایل دینی، فرهنگی، اجتماعی و جنسیتی به وسیله حکومتها و خانوادهها از زنان گرفته شده است. نظر سنجی که در کشورهای در حال رشد و توسعه صورت گرفته نشان می دهد که آموزش و پرورش دختران در این کشورها چقدر مهم است چون تحصیل زنان سبب می شود که آنها سهم اقتصادی در خانواده بگیرند و خانوادههای کوچک، سالم و تحصیل کرده داشته باشند.

نتایج تحقیق یونسکو نشان داده است که کشورهایی که دارای آمار پائین تحصیل و به خصوص دانش آموز زن دارند، در صدر فقیرترین کشورهای جهان قرار دارند و کشورهایی که سطح بالای دختران و زنان دانش آموز را دارند، از جمله پیشرفته ترین و موفق ترین کشورها به شمار می آیند. افغانستان کشوری است که مردمش اکثراً بی سواد اند و سالیانه که آمار تحصیلات و به خصوص تحصیلات دختران و زنان دانش آموز، در سطح پائین ترین آمار تحقیقی ثبت شده است، از جمله فقیرترین کشورهای جهان نیز به شمار می رود.

افغانستان کشوری که مردمش عمیقاً دینی و مذهبی و از لحاظ فرهنگی محافظه کار است. دین به عنوان بستری برای پذیرش فرهنگ نابرابر جنسیتی به کار می رود، جامعه افغانی از نظر جنسیتی و حمایت از حقوق زنان از لحاظ فرهنگی جامعه ای پدرسالار، پدرتبار و پدربومی است، که صلاحیت و اختیار زنان در دستان مردان کهن سال و در کلیت به دست مرد فامیل است. میراث بری از دارائیها و موقعیت اجتماعی زنان از مجاری فیصله ها و گردهماییهای (جرگه های) مردان عبور می کند، و زنان مجبور می گردند که به محل زندگی شوهر نقل مکان یابند، بیوه برادر با برادر شوهر (ایورش) نکاح کند و دختران برای رفع اختلافات و جلوگیری از تشدید دشمنی خانواده ها و قبایل به «بد» تبادل گردند.

فرصت های تحصیلی و عدم حضور زنان در تحصیلات عالی و کار، در حکومت های پیشین کم رنگ بود و با تسلط طالبان این فرصت کاملاً از زنان گرفته شده است. روشن است که بی سوادی سبب فقر زائی می شود و بر جامعه و به

خصوصاً روان زنان تأثیر بسزائی دارد. رئیس دانشگاه «هار وارد» و همکاران وی در پنجاهمین سالگرد اعلان جهانی حقوق بشر، در سال (۱۳۷۷) ۱۹۹۸ در ارزیابی از سیاست های تبعیض آمیز سیستماتیک طالبان علیه محدودیت آموزش زنان چنین تحلیل کرده است: «طالبان با این شیوه زن ستیزانه شان به رفاه فزینگی، روانی و اجتماعی زنان افغانستان صدمه می زند. تبعیض های این چینی و رنج هائی را که به دنبال دارد اهانت به کرامت و ارزش زنان افغانستان و انسانیت در کل است.» طالبان این اهانت به کرامت و ارزش زنان افغانستان، را در (۱۴۰۱) ۲۰۲۲ برای بار دوم نیز تکرار کردند.

دانش آموزان دختر بر اساس خبر تلویزیونی که مکاتب دختران به تاریخ سوم حمل آغاز می گردد، ۸ صبح سوم حمل سال ۱۴۰۱ خورشیدی با شوق و اشتیاق زیاد برای فراگیری علم و دانش، به پشت درب های مکاتب شان رسیدند و با فرمان وزارت معارف طالبان که بر روی دروازه ها نصب شده بود برخوردند در آن چنین نوشته شده بود: «اطلاعیه وزارت معارف: به اطلاع تمام دختران بالاتر از صنف ششم مکاتب و لیسه ها، رسانیده می شود که دروس شان تا امر ثانی معطل است. هر زمانی که طرح لباس شان مطابق شریعت و فرهنگ افغانی، آماده و مقامات بلند پایه امارت اسلامی حکم صادر کرد، به دختران مکاتب و لیسه ها رسماً اطلاع داده خواهد شد. وزارت معارف امارت اسلامی» (ترجمه از زبان پشتو).

دروازه مکاتب و لیسه ها بر روی دختران دانش آموز بالاتر از صنف ششم بسته گردید، ولی درب ریزش اشک دختران گشوده شد. جوی اشک رخ این دوشیزگان عاشق تحصیل را در هر صحن مکتب شست و این سیل اشک قلب هر انسان را در افغانستان و جهان لمس کرد. دانش آموزی در جریان صحبت با خیر نگاری گفت: «دیروز خیر گشایش دروازه های مکاتب را شنیدم خیلی خوشایند بود بریم. به خدا اشک ریختم، اما امروز خیلی جگر خون شدم.» گریه مانع صحبتش شد. و ادامه داد: «مادام دختر هستیم، از همین افغانستان هستیم. مادام بشر هستیم چرا ما مکتب نریم؟» دختر دانش آموز دیگری در حالی که گریه می کرد و اشک می ریخت گفت: «قلب ما خون گریه می کنه، تا چه وقت؟ سه سال است که ما در ریشخندی تیر می کنیم. ۱۸۶ روز شد ما مکتب نرفتیم. چرا؟ چه گناه داریم؟ چرا اینا با آینده ما بازی می کنن؟»

دانش آموزی دختر که اشک و گریه چشمانش را نمناک و بغض گلویش را پر ساخته بود، چنین گفت: «ما حق داریم، انسان هستیم. انسانی اینمی وطن هستیم. اینمقه می خواهیم که فقط ما درس خوده ادامه بتیم، بخوانیم. گناست که ما دختر هستیم؟ گناست که ما درس می خوانیم؟»

صحنه روان کش از مصاحبه های دختران دانش آموز که با خبرنگار دیگری صحبت داشتند: «امروز خیلی جگر خون شدم...» اشک مجال ادامه صحبت را برایش نداد، و اضافه کرد: «چه بگویم، چیزی گفته نمی توانم.» و در پیامی که بین دو دختر دانش آموز در فضای مجازی رد و بدل شده آماده است: «کم پیدائی، امیدوارم حالت خوب باشد؟» جواب: «افسرده شدم... حال همین لحظه هیچ خوب نیست مکتب رفتیم دختران با هزار امید لباس مکتب پوشیده آمدن همه را دوباره جواب دادن امروز به نواختن زنگ مکتب آمادگی گرفته بودم تمام استادان گریه کردن و از صدا بلند کردن (علیه بسته شدن مکاتب) گفتن عزت ما در بین است بندی می شویم تمام (شاگردان) حس برآمدن و فریاد زدن داشتن...»

در هرات بعد از دو روز دختران دانش آموز بالاتر از صنف ششم را از صنف درسی به خانه فرستادند. زینب و آمنه دو خواهر، در حالی که اشک بر رخ شان جاری بود در مقابل دوربین تلویزیون چنین قصه کردند: «زینب: ما دو روز در صنف بدون معلم بودیم، رفتیم به نزد معاون مکتب که چرا به صنف ما استاد نمی آید؟ در جواب ما گفت که

شما را نمی خواهند که دگه درس بخوانین.» و آمنه نیز با چهره ای غمگین که اشک در چشمانش حلقه زده بود، گفت «واقعاً آنچه خیلی سخت بود ، حس کردم ابر های تاریک و سیاه بلند سرمه.» طلوع نیوز ۲۷ مارچ ۲۰۲۲

دختران دانش آموز در صفحات مجازی با نشر فوتو و پیام های دست داشته شان، درد ها و غم های دل شان را چنین بیان داشته اند ، «بگذار مکتب بروم»، «بگذار نفس بکشم» ، « بسته ماندن مکاتب دخترانه آغاز یک فاجعه بی سابقه است» ، « آموختن علم در اسلام فرض است» ، « آیا تحصیل برایم جرم است؟». « ما به چه جرمی از ادامه تحصیل باز داشته شده ایم؟»

از متن مصاحبه ها، تصاویر ، و پیام ها حالت روانی دانش آموزان دختر کاملاً روشن است. امارت اسلامی صدمه روانی و اجتماعی که به دختران دانش آموز ، خانواده ها ، جامعه افغانستان و جهانیان زد ، جبران نا پذیر است. علاوه بر دختران بالاتر از صنف ششم ، که خواهان باز گشائی مکاتب و لیسه های دخترانه اند. هر عضو خانواده افغان ، جوامع مدنی ، سازمانهای حقوق بشری، افغانهای مقیم خارج، این عمل ضد انسانی و ضد بشری طالبان را محکوم کردند و خواهان بازگشائی مکاتب دختران صنف شش به بالا شدند. از آنجائی که ریشه این بنیاد گرایان افراطی از مدرسه های حقانی ، و دیو بندی ، از کشور همسایه شرقی افغانستان آب می خورد ، مشکل به نظر می رسد که طالبان دروازه های مکاتب و لیسه ها را به روی دانش آموزان دختر صنوف بالاتر از ششم باز نمایند. ادامه دارد

از منابعی که در این نوشته استفاده شده است:

« واژه یاب»

صفحه فیس بوک « حرکت خود جوش زنان مبارز افغانستان » و « انجمن حمایت از زنان افغانستان»

« حق تحصیل جزو حقوق اصلی زنان است» ایران انترنشنال.

« نگاهی به وضعیت آموزشی زنان در افغانستان» نوشته دیوید جی روف، ترجمه عبدالله غفاری روز نامه افغانستان ما.

« اخبار » ، تلویزون طلوع و افغانستان انترنشنال، بی بی سی فارسی و روزنامه ۸ صبح

۳۰ مارچ ۲۰۲۲